

Văn hóa (VH) và phẩm văn hóa (PVH) mãi mãi tồn tại trong lòng mỗi nhân loại, cái cốt yếu nhất là làm sao VH không chỉ để PVH, để y lười hay để bịp để PVH (chỉ để hòng mà thanh toán để ý chí của con người), nếu trong mỗi hoạt động VH người ta luôn luôn có nhấc vịn PVH, để có bao giờ để cao một cách lãng mạn tính vì vịn của VH, chính hành vi không có nhấc vịn VH đích thực cũng làm nên một phẩm văn hóa PVH trong đó một cách có ý thức.

Trong văn phẩm văn hóa này mà nói đến **Phẩm văn hóa** thì có người cho rằng chúng ta có chuyện gì để nói về hay sao mà đưa cái PVH ra một cách vô duyên! Vì VH còn biết bao nhiêu điều mà chúng ta không nói. Văn hóa còn không chỉ cái để mà triết luận, để mà giáo huấn, để mà mô tả, để mà mình chúng ta cho tất cả mọi người để mà sống thoải mái! Quên có nhấc vịn thì! Song nói về PVH, theo tôi cũng là một cách nói, một cách tiếp cận, một cách giới thiệu về VH, rằng nói đến cái PVH là nhằm không để nhấc cho VH, vì VH cho đến nay mọi người tiếp cận thì không gì gọi là quan trọng, là chân - thiện - mỹ, là cái đẹp và cái đẹp nhìn thấy, rằng VH để con người có một công chúng hàng còn xa lạ, còn để vịn các giới nghiên cứu VH là một thế khuôn mẫu cũ để nhấc nào đó, có sẵn rồi và vùng trong ma trận VH, thế hiện nay ai cũng muốn giành quyền ưu tiên và có giá trị nhất khi nói về VH, rằng VH để vịn và nhấc nghiên cứu thì không thể như các phẩm của chúng ta voi không thể tiếp cận đôi một kính râm của các gã thầy bói và VH để tiếp cận theo cách của thầy bói tiếp cận voi. Nhìn trên tình thế xã hội thì VH đang nằm ở giữa tiếp cận của hiện thực và tiếp cận duy trì thì không, có phẩm rồi thì để tiếp cận và cũng nhấc phẩm nào do ai đó nghĩ ra chúng ta nhấc rồi áp đặt vào cho cái gọi là VH một cách ngu ngốc. Đó là nói từ góc độ VH hiện tại.

Chúng tôi biết đến voi bằng cách tiếp cận của chúng ta về VH hay gọi đi gọi lại cho đúng cái gọi là VH, vâng! biết rồi! Không lạ, nói mãi... như thế mà VH vẫn chưa thể biết được thực chất công chúng, rằng VH vẫn còn một tay vịn và để chúng ta một cách nhấc nhấc. Nhấc nghiên cứu đã nói về VH, có hàng một cách (có người nói là một trăm – sao mà nhấc thì!) để nhấc nghĩa VH, chúng tôi cũng có cách tiếp cận riêng và cho rằng: **Văn hóa là toàn bộ sáng tạo và tinh thần - vật chất cho con người để ngày càng nâng cao nhu cầu sống tốt đẹp của con người** (Xem Bùi Thị - Cẩm nhận về văn hóa. VTTT; HN 1999 tr. 10-24)

Khi soi sáng vào đời sống thực tại của con người có thể là công đồng dân chúng hiện nay của nước ta, có khá nhiều lao động của con người làm ra của cải vật chất - tinh thần - sống xanh là không nhằm nâng cao nhu cầu và đời sống kinh tế tốt đẹp và tiến bộ cho dân! Rồi nhiều bất công giữa khu vực sống và đời sống kinh tế, những thứ đó buộc chúng tôi phải nghĩ tới người có cái gọi là VH – cái đời sống của VH – cái cần trả đích thực của VH... là những gì, và có thể gọi đích danh những thứ đó ra cho mọi người nhìn nhận mà có được không?

Đó là cái mà chúng tôi gọi là **Phn văn hóa (PVH)**, và PVH được xem xét như là một trái của VH, như có PVH mà chúng ta mới nhận ra đâu là cái VH hay là cái có VH, đó cũng là một thực thể sống tình thần tại thực thuở khai sinh ra con người, ra VH, có con người là có đời sống VH và có sự chấp nhận PVH, VH và PVH là cặp song sinh, chúng không bao giờ rời hay tiêu diệt được lẫn nhau, mà làm tiến bộ cho nhau tồn tại và phát triển, nó như hai thế lực kình địch nhau, hai bên này ngược ngược số bên kia của mình là bên kia ngược lên, và đến lúc có sự phản ứng lại từ hai phía đời sống, để làm cuộc đua tranh giữa VH và PVH trong lịch sử bất tận của nhân loại.

Vậy phn văn hóa là gì? Chắc có ai đã ta nghiên cứu về PVH, vì cũng chưa có ai đặt PVH lên bàn làm việc của mình, coi PVH là một cái gì đó lép vế, bỏ coi như, không có ảnh hưởng gì, không có giá trị gì về hiện thực và lý thuyết. Nhưng to! Hàng ngày mọi khi chúng ta nói đến VH liền có sự đáp lại và hưởng ứng to lớn của PVH, rằng cái anh chàng PVH thực thể khi như một bóng đen to bao trùm lên không gian đang vang vọng cái VH mà chúng ta đang gieo trồng, đặt mọi cây bìa xong, hết thóc chừa nẩy mầm mà cái đời đã mọc xanh um.

Như thế, người có về VH là PVH, theo đó, những gì được gọi là PVH, bao gồm mọi sáng tạo ra của cải vật chất – tinh thần - sống xanh của con người, mà các của cải đó làm nên những thực tại hay lâu dài đời sống của con người hay làm chết, những thứ sản phẩm phát triển của xã hội thực chất như - như đời sống và môi trường sống của con người.

Không hẳn phải bình luận gì thêm về PVH này vì chúng ta đã quá rõ khi đặt đời sống về VH. Coi thế thì PVH cũng là một thực thể vô cùng hùng hậu, và có khi chính là sự thực tại của PVH.

Trong trường hợp lịch sử của nhân loại khi con người sáng tạo ra VH cũng chính là khi xuất hiện PVH một cách ngẫu nhiên. Chúng ta hãy lấy vài hình ảnh lịch sử mà xem xét: khi con người ra sinh sống khi hàng động mái đá, sống ven các cánh rừng, hái cây, làm nhà, khai khẩn đất

đại rừng làm nông rừng, mặt mặt sáng tỏ ra nhà làm nơi cư trú, có lòng sông thóc để nuôi sống mình mặt cách chế độ, đó là hai loại sáng tỏ ra giá trị VH, để ng thấy họ cũng để ng tác giá trị ra các giá trị PVH là chế độ cây rừng và nông làm xói mòn rừng gây nên lũ lụt, lũ quét nghiêm trọng. Làm các công trình kiến trúc tiến nghi, cũng là lúc thiên tai hoành hành khắp hành tinh. Mặt mặt làm tăng giá trị VH cũng là mặt để gia cố thêm các giá trị PVH kèm theo. Trong đời sống xã hội – chính trị cũng thấy như vậy, chế độ hèn nhát văn minh Ai Cập cổ đại, sáng tỏ ra nhu cầu giá trị VH to lớn - không như các kim tự tháp, cũng chính là thời gian mà hàng triệu lao động nô lệ đầy ắp các nhóc trên các công trường đó, hàng đểng của cái đáng lẽ ra dùng để nuôi sống dân nghèo khắp vùng vãi bừa phá cho mặt nhóm văn minh thối; chế độ hèn Tàn Thu Hoàng đế ng nhút Trung Quốc, xây Vạn Lý Trường Thành... là những sự phạm VH vĩ đại của nhân loại, cũng chính đó tỏ nên mặt trái PVH là tiêu diệt nhu cầu VH khác nhau ở Trung Hoa, tiêu diệt nhu cầu khác nhau và giá trị hàng chục triệu sinh linh nô lệ.

Trong các diễn chế văn, chúng ta thấy PVH được sinh ra từ ý đồ của VH, hay là sự hy sinh và sự phạm từng của PVH cho mặt giá trị VH đích thực trọng trọng, khi người ta nói đến PVH chế độ như sự suy cho mặt thể thể ng nhân văn cao cả mà thôi, nếu không có những hy sinh và phạm từng của PVH chế độ không để được mặt giá trị VH có tầm vóc cho mặt thể đời.

Cái PVH, nhu cầu khi cũng không phải là cái ăn theo của VH, mà nó được sinh ra từ mặt ngu hèn lệ ch s, bị những mặt để cá nhân và phe nhóm hay nói cho đúng là bị những ý đồ PVH đích thực, như việc Tàn Thu Hoàng đế sách và chôn sống nho sĩ là hành vi PVH không chỉ cái, bị hiểu hiện mặt xã hội để đoán chuyên chế của mặt con người, mặt xã hội không có chế độ chế độ cho trí tuệ công cộng. Cũng có người bị minh cho hành vi đó của Tàn Thu Hoàng, rằng không tiêu diệt lũ nho sinh và giáo lý của họ truy n thấy, thì khó bề cho mặt bề để phá của để chế Tàn. Nếu như vậy thì cách giải quyết của Tàn Thu Hoàng cũng được xếp trên gói trong hành trang của cái gọi là PVH của lệ ch s nhân loại. Nhưng ta cũng xếp ra nhu cầu cái để xếp vào PVH, chế độ hèn sau khi Cách mạng thành công, nhậm để xây dựng nên VH mới, những vì không hiểu càng VH mới là gì? Văn hóa mới có để lệ p với VH truy n thấy hay không? Và VH mới có nên thế a kẻ VH chế truy n?... Mặt lo lắng đến đó không được giải quyết, thế là người ta ra sức xây dựng VH mới mặt mặt cách tu tiến, phạm cái gì có sự phạm phạm, rừng cái mới là cái chế có tiến lệ trong đời sống... Và mặt cụ thể để phá VH truy n thấy để coi như sự khải mào cho sự nghiệp xây dựng VH mới, hàng loạt đình, đền... hàng loạt lệ p tục, hội lệ, nếp sống... là để thể ng của VH mới chế n thanh toán cho thế nhanh. Họ quên của mặt y chế năm xây dựng nên VH mới thế chế chế là những hành vi PVH nằm ngoài mong muốn của mặt người, kẻ chế những sáng tỏ ra các hình thức xếp lý đó, bây giờ mặt thể nh ng ra mình đã gây ra bao nhiêu tổn thất cho VH truy n thấy dân tộc và những mặt mất mát đó là mặt đi không bao giờ trở lại, vĩnh viễn đi vào cõi h vô với vô vàn nuối tiếc.

Nói VH truy n thấy thì PVH cũng là truy n thấy hay nói cho chính xác thì PVH là mặt thói quen chế độ là những gì lệ ch h so với sự phát triển của xã hội, chế độ hèn h thấy ng loa truy n

thanh 0 đô th0 l0n. Chúng ta cũng tìm th0y nhi0u giá tr0 t0ng m0t th0i là VH đích th0c, th0 r0i th0i gian trôi đi các giá tr0 đó b0 x0p vào lo0i PVH, khi con ng00i đang thi0u kh0u ph0n ăn thì sẵn b0t và hái l00m c0a c0i t0 thiên nhiên đ0 nuôi s0ng lao đ0ng có VH, vì c phát hi0n ra các lo0i vũ khí sẵn b0t, giúp hi0u su0t sẵn b0t gia tăng là đáng m0ng, thì vào th0i hi0n t0i các công c0 - vũ khí sẵn b0n chìm chóc muông thú, ch0 nh0m m0c đích th0a mãn khoái kh0u các khách ăn, làm tiêu di0t sinh thái... là hành vi PVH. Ngoài ra ta còn th0y m0t s0 tr0ng h0p PVH là bi0n t0ng thái quá c0a VH.

Nh0ng gì v0a trình bày s0 qua 0 trên cho chúng ta hi0u v0 cái g0i là PVH, m0t s0 hi0u bi0t b0t bu0c và kèm theo c0a VH, đ0ng hành v0i VH là PVH, m0t khi nói đ0n VH ph0i dè ch0ng đ0n PVH, PVH luôn luôn rình r0p VH m0t cách th00ng tr0c và chi0n đ0u v0i VH m0t cách không khoan nh0ng; không nh0n th0c đ0c đ0y đ0 v0 PVH, chúng ta s0 g0p nhi0u c0n tr0 trong nh0ng ý t00ng xây đ0ng VH đích th0c và chân chính, PVH là m0t hi0n h0u và nói theo ngôn t0 c0a tri0t h0c thì PVH là m0t th0c t0i đang t0n t0i và mãi mãi t0n t0i, hay PVH là t0n t0i, vì v0y cái đang t0n t0i là cái ph0i đ0c ch0p nh0n, dù r0ng ch0ng ai mu0n th0a nh0n có PVH!

Ph0n văn hóa là th0 đó, hãy tìm chung s0ng v0i PVH, h0n ch0, kh0ng ch0 và đ0y lùi m0i tác h0i c0a PVH b0ng trí tu0 VH c0a nhân lo0i; ch0 có VH m0i 0c ch0 đ0c PVH, m0t c0p đ0ng hành su0t đ0i c0a nhân lo0i./.

Bùi Thi0t

